

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	16 juni 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2022-0314	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	82446819	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	17 februari 2022	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Locatie plangebied 3: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen 4: Voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Helling 12-14 in Utrecht

Op 17 februari 2022 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Regelink Ecologie & Landschap namens Coltavast B.V., voor de locatie Helling 12-14 in Utrecht (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2022-0314.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹ ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste lid, tweede lid en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, voor de periode van 1 oktober 2022 tot en met 1 oktober 2024.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op sloop van een bedrijfspand binnen het plangebied ten behoeve van nieuwbouw bestaande uit negen atelierwoningen met daarboven appartementen. De locatie van het plangebied is weergegeven in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 1 september 2022 tot en met 1 oktober 2024.

III. Procedure

Op 8 april 2022 en op 21 april 2022 heeft u deze aanvraag aangevuld. Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Dit betekent dat wij direct een definitief besluit nemen op de aanvraag.

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

V. Motivering

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep.

Locatie

U geeft aan dat er binnen redelijke grenzen geen alternatieve locatie voor de werkzaamheden beschikbaar is, omdat de beoogde ontwikkeling locatie specifiek is. Het bedrijventerrein van Rotsoord wordt getransformeerd naar een woonwijk om zo bij te dragen aan de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040.

Werkwijze

Een alternatief voor sloop en nieuwbouw is renovatie. Renoveren van het pand is echter geen optie, omdat er op de locatie geen vraag meer is naar bedrijfsruimtes. Daarnaast zou bij renovatie dezelfde verbodsartikelen ten aanzien van de gewone dwergvleermuis overtreden worden. De tijdelijke en permanente voorzieningen voldoen aan de eisen zoals omschreven in het kennisdocument gewone dwergvleermuis en worden tijdig opgehangen. Een beter alternatief met betrekking tot de werkwijze is er niet.

Planning

Met de voorgestelde planning wordt rekening gehouden met de kwetsbare periodes voor de gewone dwergvleermuis. De werkzaamheden worden uitgevoerd in de meest geschikte periode volgens het kennisdocument gewone dwergvleermuis. Een beter alternatief met betrekking tot de planning is er niet.

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: *"In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten"*. In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U geeft hierover het volgende aan:

"De huidige bebouwing aan Helling 12-14 dateert uit de jaren '80 en is aan het einde van zijn levensduur. Het gebouw is bouwkundig zwaar verouderd, heeft veel achterstallig onderhoud en slecht geïsoleerde daken en gevels. Renoveren kost heel veel geld en daarnaast is de vraag naar bedrijfsruimte in Utrecht op deze locatie enorm afgenomen. Het voormalige bedrijventerrein Rotsoord wordt langzaam getransformeerd naar een woonwijk, o.a. vanwege de ligging nabij de Utrechtse binnenstad. Steeds meer mensen willen in Utrecht wonen. Er wonen nu 350.000 mensen in Utrecht, over 20 jaar zijn dat er ongeveer 455.000. De Stad Utrecht wil dat al die mensen hier goed en gezond kunnen wonen en leven. De ontwikkeling van Helling 12-14 levert een bijdrage aan de ambitie van Utrecht als stad van 'Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen'."

U heeft verder onderbouwd dat de ruimtelijke ingrepen binnen het plangebied wenselijk zijn voor de Omgevingsvisie Utrecht (2019). Ter onderbouwing is aangedragen dat ten eerste, de ontwikkeling van de planlocatie aansluit bij de nieuwe Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 door woningen te realiseren, ruimte te creëren voor atelierwoningen en een bijdrage te leveren aan vergroening. Ten tweede heeft u aangedragen dat de ontwikkelingen van het plangebied aansluiten bij de Ruimtelijke Visie Rotsoord (2006, herijkt 2011), waarbij Rotsoord naar een creatieve hotspot met wonen omgevormd dient te worden.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk *redenen van "sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten"*. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soort.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soort

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is één zomerverblijfplaats vastgesteld die wordt bereikt via een opening onder de metalen daklijst in de zuidoostelijke hoek van het pand. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kan een individuele winterverblijf niet worden uitgesloten. De locatie van de aangetroffen verblijfplaats is weergegeven in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

U heeft de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis beschreven. Hierover geeft u het volgende aan:
Nationaal

"De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. Hij wordt vrijwel in het hele land waargenomen. Trends in de vleermuispopulaties zijn echter niet bekend.^{2,3,4} In en rond het plangebied is enige activiteit van gewone dwergvleermuizen waargenomen en is één zomerverblijfplaats aangetroffen. De ingreep leidt tot het verdwijnen van deze verblijfplaats."

Regionaal

"In de afgelopen tien jaar zijn er in de omgeving van het plangebied circa 330 waarnemingen van gewone dwergvleermuis gedaan, voornamelijk ten noordoosten en zuidwesten van het plangebied. Een groot deel van de waarnemingen is afkomstig van transecttellingen of zijn gedaan met luisterkastjes.⁵ Het is hierdoor aan te nemen dat er zich een redelijke populatie van gewone dwergvleermuis in de omgeving van het plangebied aanwezig is, waarvan de aangetroffen zomerverblijfplaats onderdeel is. Door de ingreep verdwijnt er één zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis."

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soort

Door de werkzaamheden zal één zomerverblijfplaats en mogelijk een winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vernield worden, wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld.

De maatregelen die door ons zijn goedgekeurd, zijn opgenomen in bijlage 4 van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij middels voorschriften extra maatregelen voorgeschreven om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten. In de aanvullende gegevens van 5 april 2022 met kenmerk BR21508-01 is de periode van ongeschikt maken gecorrigeerd. Dit is opgenomen in voorschrift 11 van bijlage 1.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende, compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden, wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

² <https://www.zoogdiervereniging.nl/wat-we-doen/bijzondere-themas/bescherming-van-zoogdieren/gunstige-staat-van-instandhouding-van>.

³ <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/gewone-dwergvleermuis>.

⁴ <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1070-aantalsontwikkeling-van-vleermuizen>.

⁵ Nationale Databank Flora en Fauna.

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht. Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:
 - uw naam en adres;
 - de datum;
 - een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
 - de reden van bezwaar;
 - ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Regelink Ecologie & Landschap;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Utrecht, Stadskantoor.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag binnen het plangebied worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige⁶ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.
10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 5 van het activiteitenplan van 16 februari 2022 (zie bijlage 4) moeten worden opgevolgd.

⁶ Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

11. Het ongeschikt maken van de vaste rust- en verblijfplaats dient uitgevoerd te worden in de actieve periode en buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis, deze periode loopt van 1 september tot 31 oktober. Mochten de weersomstandigheden in oktober niet voldoende geschikt zijn, dan kan bij uitzondering het ongeschikt maken ook uitgesteld worden tot en met de eerste week van november.
12. Het controleren van de ongeschikt gemaakte verblijfplaatsen mag pas gedaan worden na vier aaneengesloten dagen waarbij er ten minste twee dagen een temperatuur van minimaal 10 graden is geweest in combinatie met gunstige weersomstandigheden (geen regen en geen harde wind). Deze controle dient te worden uitgevoerd door een ecologisch deskundige. Als blijkt dat er toch nog vleermuizen in het gebouw aanwezig zijn dient gekeken te worden op welke plaatsen het gebouw niet goed dicht is gezet met de exclusion flaps en dient dit opnieuw en beter te gebeuren. Pas wanneer geen verblijfplaatsen meer worden aangetroffen kan het gebouw voor de werkzaamheden worden vrijgeven.
13. Bij het voor vleermuis toegankelijk maken van de spouwmuur dient rekening te worden gehouden met de gekozen isolatiematerialen. De spouw dient bekleed te zijn met ruw, hard materiaal dat voldoende grip biedt voor de vleermuizen. Eventueel kan gebruik worden gemaakt van opgeruwde isolatieplaten of kunststofgaas met een maaswijdte van 3 tot 10 mm. Bij gebruik van glaswol of dergelijke materialen, dienen ruwe platen tegen het isolatiemateriaal te worden aangebracht (bijvoorbeeld houtwolcement) om te voorkomen dat vleermuizen verstrikt raken in onafgewerkte vezelige materialen.

Na afloop van de werkzaamheden

14. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

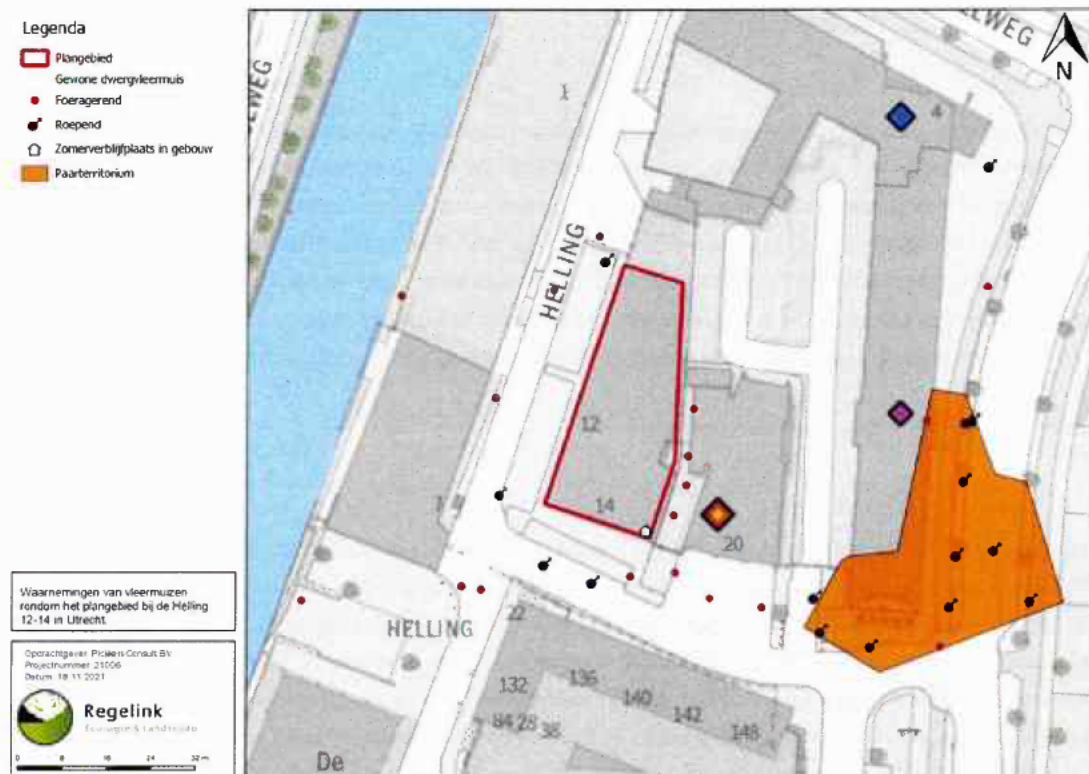
Bijlage 2: Locatie plangebied

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2022.

(bron: "Mitigatieplan gewone dwergvleermuis De Helling 12-14, Utrecht" van 16 februari 2022)

Bijlage 3: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen

Abbeelding 1. Op de hoek onder de metalen lijst is een invliegopening van gewone dwergvleermuis

(bron: "Onderzoek vleermuizen Helling 12-14 Utrecht" van 23 november 2021)

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

5 Mitigerende maatregelen

Negatieve effecten op gewone dwergvleermuis kunnen ontstaan doordat bij de een zomerverblijfplaats van deze soort verdwijnt. Deze effecten leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming. In dit hoofdstuk staan de maatregelen beschreven die genomen dienen te worden om schade aan deze beschermde soort zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te beperken. Hierbij wordt het Kennisdocument Gewone Dwergvleermuis (BIJ12, 2017) gevolgd. Door de werkzaamheden uit te voeren de volgens eisen uit deze standaard is er een grote mate van zekerheid dat de mitigerende maatregelen van voldoende kwaliteit zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming zoveel mogelijk te voorkomen.

5.1 Mitigatie gewone dwergvleermuis

5.1.1 Tijdelijke verblijfplaatsen

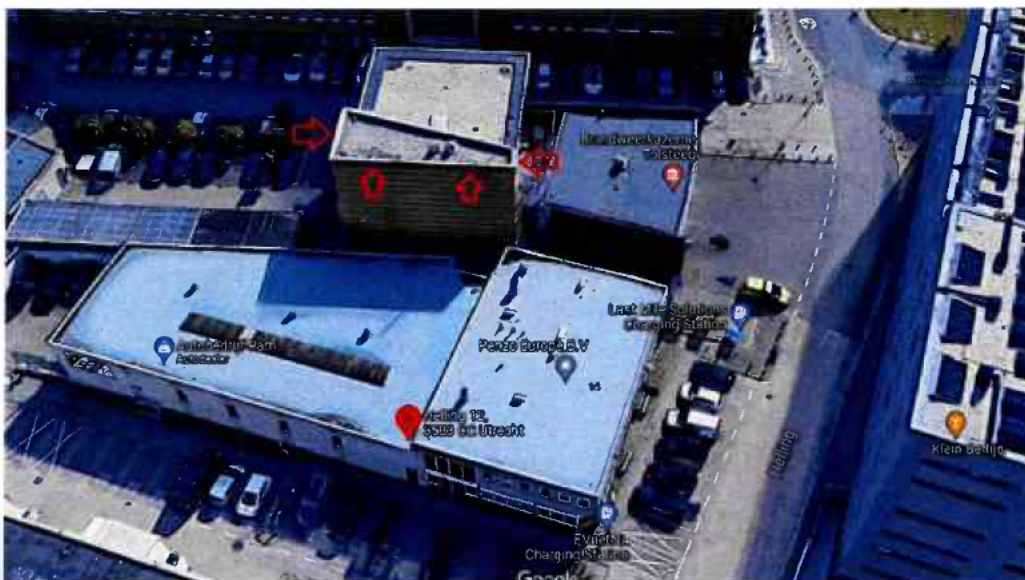
In het plangebied is één zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig, deze wordt bereikt via een opening onder de metalen daklijst. Doordat deze verblijfplaats als gevolg van de werkzaamheden verloren gaat is het noodzakelijk om alternatieve verblijfplaatsen aan te bieden. Volgens het Kennisdocument Gewone Dwergvleermuis (BIJ12, 2017) moeten deze alternatieve verblijfplaatsen voor minimaal eenzelfde aantal vleermuizen dezelfde functie kunnen vervullen als de oorspronkelijke verblijfplaats. Omdat een vervangende verblijfplaats nooit dezelfde eigenschappen heeft als de oorspronkelijk verblijfplaats, moeten er voor elke aangetaste of verwijderde zomer en/of paarverblijfplaats minimaal vier alternatieven aangeboden worden. Dat betekent dat er in nabijheid van het plangebied maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, vier alternatieve verblijfplaatsen moeten worden gerealiseerd. Op die manier is de kans groot dat minimaal één van de vervangende verblijfplaatsen geschikt bevonden wordt door de lokale populatie.

Als vervangende verblijfplaatsen worden vier kasten geplaatst. Er zijn meerdere kasten geschikt om te dienen als vervangende verblijfplaats. Voorbeelden hiervan zijn VMT1 en VMTH1 van Unitura en ANS-1/2 van de Veldshop. De kasten zullen aan de naastgelegen brandweerkazerne geplaatst worden (zie figuur 3). Op deze locatie voldoen de kasten aan de volgende voorwaarden:

- De kasten dienen bij voorkeur binnen 100 meter en maximaal 200 meter van het plangebied en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden te worden geplaatst.
- De kasten moeten zo worden opgehangen dat ze verschillende microklimaten bieden. Dit kan door bijvoorbeeld een kasten op te hangen met verschillende exposities ten opzichte van de zon.
- De locatie van de kasten moet vergelijkbaar aan of beter zijn dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (minimaal 3 meter hoogte, maar liefst hoger), vrije aanvliegroute en buiten kunstmatige verlichting (afscherming van verlichting). Daarnaast moeten de kasten vrij zijn van verstoring en buiten het bereik van predatoren zoals huiskatten hangen.
- De locaties dienen zoveel mogelijk afgestemd te worden op de reeds ingenomen territoria.

- Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen is niet noodzakelijk, maar is mogelijk vanaf zes maanden nadat de permanente voorzieningen beschikbaar zijn. Wanneer de kasten geen belemmering vormen, komt het de lokale populatie ten goede als deze blijven hangen zolang de kasten functioneel zijn.

Met de naastgelegen brandweerkazerne zijn afspraken gemaakt (via de facilitaire dienst van de gemeente Utrecht) om kasten aan de gevel van de kazerne op te hangen. De gemeente heeft aangegeven dat ze graag degelijke kasten willen die mogelijk lange tijd kunnen blijven functioneren. De wens is de kasten ook na realisatie van de nieuwbouw te laten hangen.

Figuur 3. Op de voorgrond het gebouw van het plangebied. Daarboven is de brandweerkazerne. De rode pijlen geven opties aan om vleermuiskasten op te hangen.

5.1.2 Permanente verblijfplaatsen

In de te realiseren nieuwbouw worden tenminste vier permanente voorzieningen voor gewone dwergvleermuizen opgenomen. De exacte locatie en het soort voorziening wordt nog nader bepaald in overleg met opdrachtgever, aannemer en ecooloog. Permanente voorzieningen in nieuwbouw kunnen het beste gerealiseerd worden op de volgende manieren:

- In de buitenmuur worden open stootvoegen of entreestenen aangebracht die de spouwruimte toegankelijk maken voor vleermuizen. Aan de binnenzijde van de spouw dient een ruimte van minimaal drie centimeter breed aanwezig te zijn zodat de vleermuizen niet in constant contact met de buitenmuur staan. Daarnaast kan, als dat nog niet het geval is, de binnenzijde voorzien worden van een rooster met een maaswijdte van 3 tot 10 millimeter om de vleermuizen van voldoende grip te voorzien.
- Bij voorkeur hebben deze verblijfplaatsen een grootte van minimaal 50 x 80 centimeter en worden ze op de hoek van het gebouw gepositioneerd, zodat de vleermuis zich binnendoor van de ene naar de andere gevelzijde kan verplaatsen afhankelijk van de klimaatomstandigheden.

- In de buitenmuur worden kasten voor vleermuizen ingebouwd. Dit kunnen zowel enkele als geschakelde kasten zijn die mogelijk zelfs als kraamverblijf kunnen dienen. Geschikte kasten hiervoor zijn de modulaire, koppelbare, kasten van Unitura.

Door alle of een combinatie van bovenstaande maatregelen te treffen wordt voldaan aan de eis om tenminste vier permanente verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis te realiseren in de nieuwe situatie. Een combinatie van minimaal twee maatregelen is hierin aanbevolen. Dit biedt namelijk meerdere verschillende microklimaten aan, waardoor de kans groter is dat op elk moment tenminste één van de verblijfplaatsen geschikt is.

5.1.3 Aangepaste werkwijze

De zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis in de spouw en wordt bereikt via een opening onder de metalen daklijst. Door de sloop wordt de verblijfplaats vernietigd. Daarom is het noodzakelijk deze locatie voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt te maken voor vleermuizen, zodat er geen individuen worden verwond of gedood. Dit dient te gebeuren op de volgende wijze:

- Alle openingen waar vleermuizen gebruik van kunnen maken in het plangebied dienen voorafgaand aan de werkzaamheden te worden afgesloten. Dit moet gebeuren met 'exclusion flaps' (model tubes) in combinatie met schuimrepen. Exclusion flaps zijn gevormde stukken stevig plastic die aan de bovenzijde en aan de zijkanten tegen de muur worden bevestigd, zodat deze openingen zoals kantpannen, boeiboorden of open stootvoegen kunnen afdekken. Vleermuizen kunnen hierdoor wel naar buiten maar niet meer naar binnen. De opening moet naar onderen gericht zijn.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden moeten vleermuizen worden geweerd uit het gebouw. Hiertoe worden alle openingen afgesloten met 'exclusion tubes'.
- De tubes worden op een nader te bepalen moment in oktober/november maar tenminste drie tot zeven dagen voor de start van de sloop aangebracht onder begeleiding van een deskundige op het gebied van vleermuizen.
- Als de exacte invliegopening bekend is kan daar de exclusion tube geplaatst worden. Indien de invliegopening een brede rand is wordt per strekkende meter een exclusion tube geplaatst en de overige openingen worden afgedicht met stroken PU-schuim (rugvulling) of PUR (zie Figuur 4).
- Nadat het gebouw ongeschikt gemaakt is voor vleermuizen, dient het gebouw minimaal drie dagen met avondtemperaturen van meer dan 10 °C ongemoeid te blijven alvorens wordt begonnen met de sloop. Dit is noodzakelijk om vleermuizen die zich toch nog onverhoopt ergens in het gebouw bevinden de kans te geven het gebouw te verlaten.
- De exclusion tubes kunnen blijven zitten totdat de werkzaamheden zijn afgerond. Bij gebruik van exclusion flaps (losse stukken stevig plastic, hier niet beschreven) geldt een andere werkwijze. Wij adviseren het gebruik van de tubes boven de flaps.

Figuur 4. Voorbeeld toepassing exclusion tube over open stootvoeg (foto: Regelink Ecologie en Landschap) en bij kantpannen (Foto faunaprojecten.nl)

5.2 Periode

De werkzaamheden die invloed hebben op de functie van het plangebied voor gewone dwergvleermuis dienen zoveel mogelijk plaats te vinden buiten de meest kwetsbare periode van de soort:

- Desgewenst kunnen een jaar na afronding van de nieuwbouw (of eerder indien vastgesteld is dat de in de nieuwbouw aangebrachte voorzieningen door vleermuizen in gebruik genomen zijn) de tijdelijke vleermuiskasten worden verwijderd, maar dit is niet noodzakelijk. Mocht tot verwijdering worden overgegaan, dan dient dit te gebeuren op een moment dat de kasten niet door vleermuizen worden gebruikt. De winterrust van de gewone dwergvleermuis (de periode van begin december tot en met eind januari) is hiervoor dan een geschikte periode. Voordat tot verwijdering wordt overgegaan dient het gebruik van de kasten gecontroleerd te worden door een deskundige op het gebied van vleermuizen.
- De in de tekst genoemde perioden kunnen eerder beginnen of later eindigen, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden. Hierover kan een deskundige op het gebied van vleermuizen worden geraadpleegd.

5.3 Overige maatregelen

Om overige negatieve effecten van de werkzaamheden op vleermuizen te voorkomen dienen de volgende punten in acht gehouden te worden:

- Bij verdere (toekomstige) werkzaamheden binnen het plangebied is het van belang dat het plangebied en de directe omgeving niet méér of op andere locaties verlicht worden dan in de huidige situatie het geval is. Door verlichting kan verstoring van vleermuizen optreden, waardoor vleermuizen het gebied gaan mijden. Omdat de omgeving van het plangebied vermoedelijk essentieel foerageergebied vormt voor vleermuizen en hier vermoedelijk verblijfplaatsen van lichtgevoelige vleermuissoorten aanwezig zijn kan de Wet natuurbescherming alsnog overtreden worden.
- Indien gebruik van kunstmatige verlichting gedurende de uitvoering van de werkzaamheden noodzakelijk is dient deze zoveel mogelijk beperkt te worden en gericht te worden op die plaatsen waar verlichting nodig is. Uitstraling van verlichting naar boven, naar water en naar de omgeving toe moet zoveel mogelijk voorkomen worden door gebruik te maken van armaturen die licht bundelen.
- Alle werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op de gewone dwergvleermuis moeten aantoonbaar worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van vleermuizen.

(bron: "Mitigatieplan gewone dwergvleermuis De Helling 12-14, Utrecht" van 16 februari 2022)